

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
PAOLA MENGOZZIHO
přednesené dne 1. února 2018¹

Věc C-25/17

**Tietosuojaaltuutettu
proti
Jehovan todistajat – uskonnollinen yhdyksunta**

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud, Finsko)]

„Řízení o předběžné otázce – Ochrana fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů – Směrnice 95/46/ES – Působnost – Pojem ‚výlučně osobní či domácí činnost‘ – Údaje shromažďované a zpracovávané členy náboženského společenství v souvislosti s jejich podomní evangelizační činností – Svoboda náboženského vyznání – Článek 10 Listiny základních práv Evropské unie – Pojem ‚rejstřík‘ – Pojem ‚správce osobních údajů‘“

1. Je náboženské společenství „svědci Jehovovi“ povinno dodržovat požadavky unijního práva v oblasti ochrany osobních údajů z toho důvodu, že když jeho členové provádějí podomní evangelizační činnost, mohou si činit poznámky, které zaznamenávají obsah jejich setkání a zejména náboženské vyznání osob, které navštívili? To je podstatou věci v projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

I. Právní rámec

A. Unijní právo

2. Z bodu 12 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů² vyplývá, že „zásady ochrany se musí vztahovat na veškerá zpracování osobních údajů kteroukoli osobou, jejíž činnosti spadají do oblasti působnosti práva Společenství; že je třeba vyloučit zpracování údajů fyzickou osobou při výkonu činností, které mají výlučně osobní [nebo domácí] povahu, jako je korespondence nebo vedení adresáře“.

3. Podle bodu 27 odůvodnění směrnice 95/46 „ochrana osob se musí vztahovat jak na automatizované, tak na manuální zpracování údajů; [...] rozsah této ochrany nesmí být závislý na použitých technikách, jinak by se vytvořilo vážné riziko jejího obcházení; [...] nicméně, pokud jde o manuální zpracování, týká se tato směrnice pouze rejstříků a nikoli neuspořádaných záznamů; [...] obsah rejstříku musí být zejména uspořádán podle stanovených hledisek týkajících se osob, která umožňují snadný přístup k osobním údajům; [...] v souladu s definicí v čl. 2 písm. c) mohou být různá hlediska umožňující

¹ – Původní jazyk: francouzština.

² – Úř. věst. 1995, L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355.

určit prvky uspořádaného souboru osobních údajů a jednotlivá hlediska upravující přístup k tomuto souboru údajů vymezena každým členským státem; [...] záznamy nebo soubory záznamů, stejně jako jejich obaly, které nejsou uspořádány podle určených hledisek, nespádají v žádném případě do oblasti působnosti této směrnice“.

4. Článek 2 směrnice 95/46 zní následovně:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

- a) ‚osobními údaji‘ veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné osobě (subjekt údajů); identifikovatelnou osobou se rozumí osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména s odkazem na identifikační číslo nebo na jeden či více zvláštních prvků její fyzické, fyziologické, psychické, ekonomické, kulturní nebo sociální identity;
- b) ‚zpracováním osobních údajů‘ (‚zpracování‘) jakýkoli úkon nebo soubor úkonů s osobními údaji, které jsou prováděny pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromažďování, zaznamenávání, uspořádávání, uchovávání, přizpůsobování nebo pozměňování, vyhledávání, konzultace, použití, sdělení prostřednictvím přenosu, šíření nebo jakékoli jiné zpřístupnění, srovnání či kombinování, jakož i blokování, výmaz nebo likvidace;
- c) ‚rejstříkem osobních údajů‘ (‚rejstřík‘) jakýkoli uspořádaný soubor osobních údajů přístupných podle určených kritérií, ať již je tento soubor centralizován, decentralizován nebo rozdělen podle funkčního či zeměpisného hlediska;
- d) ‚správcem‘ fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jakýkoli jiný subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů; jsou-li účel a prostředky zpracování určeny právními a správními předpisy na úrovni jednotlivých států či Společenství, je možné určit správce nebo zvláštní kritéria pro jeho určení právem jednotlivých států nebo Společenství;
- e) ‚zpracovatelem‘ fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jakýkoli jiný subjekt, který zpracovává osobní údaje pro správce;

[...]“

5. Článek 3 směrnice 95/46 stanoví:

„1. Tato směrnice se vztahuje na zcela nebo částečně automatizované zpracování osobních údajů, jakož i na neautomatizované zpracování osobních údajů, které jsou obsaženy v rejstříku nebo do něj mají být zařazeny.

2. Tato směrnice se nevztahuje na zpracování osobních údajů:

- prováděné pro výkon činností, které nespádají do oblasti působnosti práva Společenství a jsou uvedeny v hlavě V a VI Smlouvy o Evropské unii, a v každém případě na zpracování, které se týká veřejné bezpečnosti, obrany, bezpečnosti státu (včetně hospodářské stability státu, pokud jsou tato zpracování spojená s otázkami bezpečnosti státu) a činnosti státu v oblasti trestního práva,
- prováděné fyzickou osobou pro výkon výlučně osobních či domácích činností.“

6. Článek 8 odst. 1 směrnice 95/46 stanoví, že „[č]lenské státy zakáží zpracování osobních údajů, které odhalují rasový či etnický původ, politické názory, náboženské nebo filozofické přesvědčení, odborovou příslušnost, jakož i zpracování údajů týkajících se zdraví a sexuálního života“. Odstavec 2 písm. d) téhož článku dále stanoví, že „[o]dstavec 1 se nepoužije, pokud [...] zpracování provádí v rámci jejich

legitimních činností a s odpovídajícími zárukami nadace, sdružení nebo jakýkoli jiný neziskový subjekt, který sleduje politické, filozofické, náboženské nebo odborové cíle, za podmínky, že se zpracování vztahuje pouze na členy tohoto subjektu nebo na osoby, které s ním udržují pravidelné styky související s jeho cíli, a že tyto údaje nejsou sdělovány třetím osobám bez souhlasu subjektu údajů [...].

B. Vnitrostátní právo

7. Směrnice 95/46 byla provedena ve finském právu henkilötietolaki 523/1999 (zákon 523/1999 o osobních údajích).

8. Článek 3 odst. 3 zákona o osobních údajích vymezuje rejstřík osobních údajů jako „soubor osobních údajů, který sestává ze záznamů, které k sobě dle svého účelu patří, a je částečně nebo úplně zpracováván za pomoci postupu automatizovaného zpracování údajů, nebo organizován jako kartotéka, seznam nebo podobným způsobem, aby se mohly lehce vyhledat údaje týkající se určitých osob a bylo možné se vyhnout nepřiměřeným nákladům“.

9. Článek 11 zákona o osobních údajích zakazuje zpracování citlivých údajů, mezi které patří náboženské přesvědčení. Článek 12 zákona o osobních údajích nicméně stanoví, že zpracování takových údajů je možné tehdy, když jsou údaje týkající se náboženského přesvědčení shromažďovány v rámci činnosti spolků nebo jiných sdružení, které tato přesvědčení zastávají a když se tyto údaje týkají členů těchto spolků nebo sdružení nebo osob, které v souvislosti s činností těchto spolků nebo sdružení s nimi udržují pravidelné kontakty a údaje nejsou dále předávány třetím osobám bez souhlasu subjektu údajů.

10. Článek 44 zákona o osobních údajích stanoví, že Komise pro ochranu údajů může na návrh inspektora ochrany údajů zakázat zpracování osobních údajů, které je v rozporu s tímto zákonem nebo předpisy a ustanoveními přijatými na základě tohoto zákona, a nařídit dotyčným osobám nápravu protiprávního jednání či nedbalosti ve stanovené lhůtě.

II. Spor v původním řízení, předběžné otázky a řízení před Soudním dvorem

11. Finská komise na ochranu údajů (dále jen „komise“) přijala dne 17. září 2013 na návrh Tietosuojavaltuutettu (inspektor ochrany údajů, Finsko, žalobce v původním řízení) rozhodnutí, ve kterém zakázala náboženskému společenství „svědci Jehovovi“ (žalovaný v původním řízení, dále jen „společenství“) shromažďování nebo zpracování osobních údajů v rámci podomní evangelizační činnosti, pokud nejsou splněny zákonné podmínky pro zpracování osobních údajů stanovené zákonem o osobních údajích. Komise se domnívala, že společenství a jeho členové jsou správci citlivých osobních údajů ve smyslu zákona o osobních údajích. V rozhodnutí byla pro společenství stanovena lhůta v délce šesti měsíců k tomu, aby splnilo povinnosti vyplývající z tohoto rozhodnutí.

12. Společenství podalo proti tomuto rozhodnutí žalobu k soudu prvního stupně, když se dovolávalo skutečnosti, že se jedná o zpracování údajů prováděné pro striktně soukromé účely ve smyslu zákona o osobních údajích. Rozsudkem vydaným dne 18. prosince 2014 uvedený soud zrušil rozhodnutí komise, když rozhodl, že společenství nebylo odpovědné za neoprávněné zpracování osobních údajů.

13. Inspektor ochrany údajů podal k předkládajícímu soudu opravný prostředek směřující ke zrušení rozsudku ze dne 18. prosince 2014.

14. Činnost členů společenství je popsána předkládajícím soudem následovně. V rámci evangelizační činnosti působí tito členové podomním způsobem, pořizují záznamy o setkáních s osobami, které tito členové v zásadě neznají. Údaje jsou shromažďovány pro informaci za účelem získání užitečných informací pro pozdější návštěvy. Takto navštívené osoby, jejichž údaje jsou zaznamenány v záznamech

členů společenství, nejsou informovány o tomto shromažďování, ani o zpracování svých osobních údajů. Uvedené údaje jsou shromažďovány v rejstřících nebo v kartotékách. Dotčenými údaji jsou jméno, adresa a shrnutí obsahu rozhovoru, které se týká zejména náboženského přesvědčení a rodinných poměrů. Podle předkládajícího soudu je evangelizační činnost organizována společenstvím v tom smyslu, že společenství mapuje oblasti a rozděluje území mezi členy za účely evangelizace. Farnosti vedou rejstříky zvěstovatelů, ve kterých se uvádí, kolik publikací rozdali a kolik času věnoval každý člen evangelizační činnosti.

15. Společenství již použilo publikaci, kterou samo zpracovalo, za účelem rozšíření pokynů jak vypracovat poznámky³. Shromážděné údaje byly původně sbírány prostřednictvím formulářů, k jejichž používání přestalo společenství pobízet v návaznosti na doporučení v tomto smyslu ze strany inspektora ochrany údajů. Farnosti společenství mimoto vedou seznam, označovaný jako „seznam zákazů“, osob, které požadovaly, aby již nebyly ze strany členů uvedeného společenství kontaktovány. Podle inspektora ochrany údajů se tento seznam zdá být v souladu se zákonem o osobních údajích.

16. Inspektor ochrany údajů před předkládajícím soudem tvrdí, že údaje shromážděné členy společenství při evangelizační činnosti představují rejstřík osobních údajů, protože jsou určeny ke stejnému účelu a jsou zaznamenávány proto, aby byly použity jako pomůcka při další návštěvě. Zpracování údajů prováděné na základě individuálních poznámek je podrobně řízeno a organizováno samotným společenstvím, které má pravomoc účinné kontroly nad shromažďováním a zpracováním údajů. Když společenství a jeho členové vypracovávají při evangelizační činnosti individuální poznámky, musí být společně považováni za „správce“ údajů.

17. Společenství tvrdí, že v případě evangelizační činnosti, při které si člen případně vyhotovuje poznámky, se jedná o osobní projev náboženského vyznání. Takto učiněné poznámky jsou tedy čistě soukromé. Vyhotovování poznámek a případné zpracování shromážděných údajů, které po něm následuje, se uskutečňují nezávisle na existenci společenství, které nevykonává žádnou kontrolu, i když uznává, že dává doporučení a duchovní instrukce o povinnosti každého člena zapojit se do evangelizační činnosti. Poznámky členů však nejsou předávány společenství, které k nim tudíž nemá přístup. Neexistuje systém, který by shromažďoval údaje a umožňoval provádět vyhledávání. Společenství není známo, který z jeho členů si při návštěvách vyhotovuje poznámky. Sběr údajů se vztahuje pouze k údajům přístupným z veřejných zdrojů, jako jsou adresáře, a poté, co přestanou být užitečné, jsou tyto údaje vymazány. Údaje shromážděné pouze na základě osobní a soukromé iniciativy členů nepředstavují rejstřík a společenství nelze považovat za správce osobních údajů. Takové je ostatně posouzení dánských, nizozemských a norských orgánů, podle kterých se buď na činnost dotčenou ve věci v původním řízení nevztahuje působnost vnitrostátního zákona, který upravuje shromažďování a zpracovávání osobních údajů, nebo tato činnost není v rozporu s takovým zákonem.

18. Podle předkládajícího soudu je tedy třeba určit zaprvé působnost zákona o osobních údajích, která odpovídá působnosti směrnice 95/46⁴. S přihlédnutím k judikatuře Soudního dvora se nezdá, že by shromažďování a zpracování osobních údajů prováděné v rámci náboženské praxe, jako je evangelizační činnost, spadalo pod výjimku stanovenou v čl. 3 odst. 2 první odrážce směrnice 95/46, ale nejistotu vyvolává otázka, zda lze evangelizační činnost považovat za výlučně osobní nebo domácí činnost ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhé odrážky směrnice 95/46. Pro účely tohoto posouzení si předkládající soud klade otázku týkající se dopadu vodítek obsažených v bodě 12 odůvodnění směrnice 95/46, když se zdá, že shromážděné údaje jdou nad rámec údajů, které jsou tradičně shromažďovány za účelem vedení adresářů, zejména proto, že mohou být citlivé a mohou být shromažďovány o osobách, které členové neznají, dále s ohledem na upřesnění provedené bodem 18 odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se

3 – Předkládající soud zde uvádí dva články uveřejněné v časopise Služba Království v listopadu 2011 a v červnu 2012.

4 – Předkládající soud v tomto ohledu cituje rozsudky ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596) a ze dne 20. května 2003, Österreichischer Rundfunk a další (C-465/00, C-138/01 a C-139/01, EU:C:2003:294).

zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES⁵, a konečně s ohledem na úlohu, kterou hraje společenství. Předkládající soud předpokládá, že určení působnosti čl. 3 odst. 2 druhé odrážky směrnice 95/46 bude vyžadovat poměření jednak základního práva na respektování soukromí a jednak neméně základní svobody náboženského vyznání, jejímž výrazem je evangelizační činnost.

19. Zadržet se předkládající soud zabývá pojmem „rejstřík“ ve smyslu čl. 2 písm. c) směrnice 95/46, jelikož pokud se na činnost dotčenou v původním řízení nevztahuje výjimka stanovená v čl. 3 odst. 2 druhé odrážce uvedené směrnice, tato směrnice se použije v případě neexistence automatizovaného zpracování dotčených údajů pouze tehdy, pokud jsou tyto údaje obsaženy v „rejstříku“. Uvedený soud zdůrazňuje v této souvislosti společný účel sledovaný poznámkami členů, a sice sloužit jako pomůcka a usnadnit vyhledávání údajů týkajících se osob při pozdější návštěvě.

20. Konečně zatřetí se předkládající zabývá tím, zda lze společenství samotné či společně s jeho členy považovat za „správce“ ve smyslu čl. 2 písm. d) směrnice 95/46, když se zdá, že vykonává účinnou kontrolu nad shromažďováním, ač v současné době od ní neexistují písemné příkazy či pokyny. Zdá se, že tento pojem „správce“ je vykládán v judikatuře Soudního dvora široce⁶ a předkládající soud zejména zdůrazňuje i přes skutečnost, že společenství nemá pravděpodobně přístup ke shromážděným údajům, úlohu společenství spočívající v podpoře podomní evangelizační činnosti, jakož i skutečnost, že v minulosti již dalo svým členům pokyny ohledně shromažďování údajů a mohlo jim pro tento účel poskytnout formuláře.

21. Za těchto podmínek se Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) rozhodl přerušit řízení a předkládacím rozhodnutím došlým kanceláři dne 19. ledna 2017 položil Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Je třeba výjimky z oblasti působnosti směrnice [95/46] uvedené v jejím čl. 3 odst. 2 první a druhé odrážce vykládat v tom smyslu, že shromažďování a zpracování osobních údajů prováděné členy náboženského společenství v souvislosti s podomní evangelizační činností nespadá do působnosti této směrnice? Jaký význam má při posouzení působnosti směrnice [95/46] skutečnost, že evangelizační činnost, v jejímž rámci jsou shromažďovány údaje, je organizována náboženským společenstvím a jeho farnostmi a skutečnost, že se zároveň jedná o osobní projev náboženského vyznání členů náboženského společenství?
- 2) Je třeba definici pojmu ‚rejstřík‘ uvedenou v čl. 2 písm. c) směrnice [95/46] vykládat s ohledem na body 26 a 27 odůvodnění této směrnice v tom smyslu, že soubor osobních údajů (jméno a adresa, jakož i další možné osobní údaje a charakteristiky), které nejsou v souvislosti s výše uvedenou podomní evangelizační činností shromažďovány automatizovaně,
 - a) nepředstavuje takový rejstřík proto, že neobsahuje specifické kartotéky nebo seznamy anebo podobné systémy sloužící k vyhledávání ve smyslu definice poskytnuté finským zákonem o osobních údajích, nebo
 - b) představuje takový rejstřík proto, že z údajů je při zohlednění účelu, ke kterému jsou určeny, možné lehce a bez nepřiměřených nákladů získat informace nezbytné k pozdějšímu použití, jak je to stanoveno ve finském zákoně o osobních údajích?

5 – Úř. věst. 2016, L 119, s. 1. Podle tohoto bodu odůvodnění se toto nařízení nevztahuje na zpracování osobních údajů fyzickou osobou „v rámci činnosti čistě osobní povahy nebo činnosti prováděné výhradně v domácnosti, a tedy bez jakékoli souvislosti s profesní nebo obchodní činností“. Bez dalšího upřesňuji, že nařízení 2016/679 se použije, jak stanoví článek 99 tohoto nařízení, až od 25. května 2018, což je důvod, proč se moje analýza bude soustředit na směrnici 95/46, výslovně uvedenou v předběžných otázkách položených Soudnímu dvoru.

6 – Předkládající soud zde uvádí rozsudek ze dne 13. května 2014, Google Spain a Google (C-131/12, EU:C:2014:317).

- 3) Je třeba formulaci subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů, použitou v čl. 2 písm. d) směrnice [95/46], vykládat v tom smyslu, že náboženské společnosti, které organizuje činnost, při které jsou shromažďovány osobní údaje (mimo jiné rozdělením hranice působení jednotlivých členů, sledováním evangelizační činnosti uvedených členů a vedením rejstříků o osobách, které nechtějí, aby se u nich objevili členové náboženského společenství), může být ve vztahu k činnosti členů považováno za správce údajů, i když uvedené společenství uvádí, že přístup k zaznamenaným informacím mají jen jednotliví členové vykonávající evangelizační činnost?
- 4) Je třeba uvedený čl. 2 písm. d) směrnice [95/46] vykládat v tom smyslu, že náboženské společenství může být považováno za správce údajů jen tehdy, když přijme jiná zvláštní opatření, jako písemné příkazy nebo pokyny, kterými řídí shromažďování údajů, nebo stačí to, že lze mít za to, že náboženské společenství mohlo účinně řídit činnost svých členů?“

22. V projednávané věci předložili písemné vyjádření odpůrce v původním řízení, finská, česká a italská vláda, jakož i Evropská komise.

23. Na jednání, které se konalo před Soudním dvorem dne 28. listopadu 2017, předložili ústní vyjádření inspektor ochrany údajů, odpůrce v původním řízení, finská vláda, jakož i Komise.

III. Analýza

A. K příslušnosti Soudního dvora

24. V rámci projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce odpůrce v původním řízení značně zpochybňuje skutečnosti, tak jak byly stanoveny inspektorem ochrany údajů a předloženy předkládajícím soudem. Společenství tvrdí, že by Soudní dvůr neměl přistoupit na to, že odpoví na otázky položené Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) a přitom použije rozsudek Meilicke⁷.

25. Pro připomenutí, v tomto rozsudku Soudní dvůr připomněl „pravidla hry“ pro řízení o předběžné otázce. Ačkoli je tedy Soudní dvůr v zásadě povinen odpovědět na otázky položené vnitrostátním soudem, který jako jediný přímo zná skutkové okolnosti věci, a má tedy nejlepší postavení k posouzení nutnosti rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání rozsudku, může nicméně přezkoumat svou vlastní příslušnost, aby se ujistil, že jeho rozhodnutí o předběžné otázce účinně přispěje nikoliv k vyhotovení poradních názorů k obecným nebo hypotetickým otázkám, ale k výkonu spravedlnosti v členských státech. Je tedy věcí vnitrostátního soudu, aby stanovil skutkové okolnosti věci tak, aby bylo Soudnímu dvoru umožněno seznámit se se všemi skutkovými a právními poznatky, které mohou být důležité pro výklad unijního práva, který má poskytnout⁸. V rozsudku Meilicke⁹ Soudní dvůr právě rozhodl, že mu byl k rozhodnutí předložen problém hypotetické povahy, aniž měl k dispozici skutkové a právní poznatky nutné k tomu, aby mohl užitečně odpovědět na otázky, které mu byly položeny, a rozhodl, že není namístě rozhodnout o předběžných otázkách.

26. S odkazem na tuto judikaturu si je odpůrce v původním řízení vědom toho, že nadále platí zásada silného předpokladu relevance předběžných otázek položených předkládajícím soudem a že Soudní dvůr na předběžné otázky odmítá odpovědět pouze ve výjimečných případech¹⁰. Spis předložený Soudnímu dvoru v projednávané věci a zejména předkládací rozhodnutí přitom nevykazují takové

7 – Rozsudek ze dne 16. července 1992 (C-83/91, EU:C:1992:332).

8 – Viz rozsudek ze dne 16. července 1992, Meilicke (C-83/91, EU:C:1992:332, bod 26).

9 – Rozsudek ze dne 16. července 1992 (C-83/91, EU:C:1992:332).

10 – Viz rozsudky ze dne 18. června 1998, Corsica Ferries France (C-266/96, EU:C:1998:306, bod 27); ze dne 28. září 2006, Gasparini a další (C-467/04, EU:C:2006:610, bod 44), jakož i ze dne 20. října 2011, Interedil (C-396/09, EU:C:2011:671, bod 23).

mezery, že by Soudní dvůr překročil meze své funkce, pokud se rozhodne odpovědět na předběžné otázky položené předkládajícím soudem¹¹. Je v každém případě na předkládajícím soudu, aby pokud je to jeho úkol¹², s konečnou platností stanovil skutkové okolnosti. Skutkové okolnosti obsažené v předkládacím rozhodnutí jsou v každém případě zcela dostatečné proto, aby Soudní dvůr mohl rozhodnout za plné znalosti věci¹³.

B. K předběžným otázkám

1. K první otázce

27. Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda může být činnost členů náboženského společenství „svědci Jehovovi“ vyňata z působnosti pravidel směrnice 95/46 na základě čl. 3 odst. 2 první odrážky uvedené směrnice. V tomto ohledu odpůrce v původním řízení tvrdí, že se na činnost dotčenou v původním řízení, která se vztahuje ke svobodě náboženského vyznání a svobodě soukromého a mírového náboženského projevu, tato výjimka vztahuje. Dále si předkládající soud klade otázku, zda tato činnost může být vyňata z působnosti pravidel směrnice 95/46 na základě jejího čl. 3 odst. 2 druhé odrážky, který vylučuje z působnosti směrnice zpracování osobních údajů, které je prováděno „fyzickou osobou pro výkon výlučně osobních či domácích činností“¹⁴.

a) Evangelizační činnost není vyloučena z působnosti směrnice 95/46 na základě jejího čl. 3 odst. 2 první odrážky

28. Článek 3 odst. 2 první odrážka směrnice 95/46 stanoví, že do působnosti této směrnice nespadá zpracování osobních údajů „prováděné pro výkon činností, které nespádají do oblasti působnosti práva Společenství a jsou uvedeny v hlavě V a VI Smlouvy o Evropské unii, a v každém případě na zpracování, které se týká veřejné bezpečnosti, obrany, bezpečnosti státu (včetně hospodářské stability státu, pokud jsou tato zpracování spojená s otázkami bezpečnosti státu) a činnosti státu v oblasti trestního práva“. Teze odpůrce v původním řízení spočívá v podstatě v tvrzení, že evangelizační činnost, v rámci které dochází ke shromažďování a zpracování údajů osob, které členové společenství navštívili, je činností, na kterou se nevztahuje působnost unijního práva ve smyslu tohoto ustanovení¹⁵. Italská vláda argumentuje existencí článku 17 SFEU, který zakotvuje výlučnou pravomoc členských států upravit náboženské organizace, proto, aby dospěla ke stejnému závěru jako odpůrce v původním řízení.

29. Nejprve je třeba připomenout, že z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že směrnice 95/46 vymezuje „velmi široce“ svou působnost zejména tím, že nestanoví, že použití pravidel o ochraně závisí na tom, zda má zpracování skutečnou souvislost s volným pohybem mezi členskými státy¹⁶. Soudní dvůr kromě toho rovněž připomněl, že směrnice nestanoví žádné dodatečné omezení rozsahu své

11 – Viz *a contrario* rozsudek ze dne 16. července 1992, Meilicke (C-83/91, EU:C:1992:332, bod 33).

12 – Předkládajícím soudem je totiž nejvyšší soud, jehož přezkum skutečností, stanovených soudem prvního stupně, může být omezený.

13 – V tomto ohledu není možné provést srovnání na rozdíl od toho, co tvrdí odpůrce v původním řízení, mezi projednávanou věcí a věcí, ve které byl vydán rozsudek Benedetti [rozsudek ze dne 3. února 1977 (52/76, EU:C:1977:16)], který se vyznačoval chronickým nedostatkem podrobných upřesnění a zjištění ohledně skutkových okolností [viz rozsudek ze dne 3. února 1977, Benedetti (52/76, EU:C:1977:16, body 10, 14, 16, 19 a 22)], který tedy bránil Soudnímu dvoru, aby vykonal svou povinnost správně a užitečně. Mimoto je nepochybné, že odpůrce v původním řízení má postavení účastníka řízení ve sporu v původním řízení a že mu bylo umožněno se vyjádřit, neboť se sám obrátil na soud prvního stupně, který – připomínám – vyhověl jeho žalobě [*a contrario* viz rozsudek ze dne 3. února 1977, Benedetti (52/76, EU:C:1977:16, bod 12)].

14 – Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

15 – Na podporu prokázání, podle kterého čl. 3 odst. 2 první odrážka směrnice 95/46 vylučuje nejen činnosti uvedené v hlavách V a VI SEU, ale šířeji jakoukoliv činnost, která nespadá do působnosti unijního práva, se odpůrce v původním řízení dovolává znění čl. 2 odst. 2 nařízení 2016/679. Zdá se mi však, že upřesnění obsažené v čl. 2 odst. 2 písm. a) nařízení 2016/679 je spíše nadbytečné, jelikož v každém případě platí, že žádné pravidlo unijního práva se nemůže použít mimo působnost unijního práva.

16 – Rozsudek ze dne 20. května 2003, Österreichischer Rundfunk a další (C-465/00, C-138/01 a C-139/01, EU:C:2003:294, bod 43).

působnosti nad rámec omezení stanovených v článku 3 této směrnice¹⁷. S ohledem na cíl sledovaný směrnicí 95/46 zajistit vysokou úroveň ochrany základních práv a svobod fyzických osob, zejména jejich soukromí, v souvislosti se zpracováním osobních údajů¹⁸, uvedená ochrana vyžaduje, aby „výjimky z ochrany osobních údajů a její omezení byly činěny v mezích toho, co je naprosto nezbytné“¹⁹. Článek 3 odst. 2 první odrážka směrnice 95/46 musí být stejně jako všechna odchylní se ustanovení vykládán restriktivně.

30. Soudní dvůr mimoto rozhodl, že „[č]innosti uvedené demonstrativně v čl. 3 odst. 2 první odrážce směrnice 95/46 [...] jsou v každém případě vlastními činnostmi států nebo státních orgánů a jsou odlišné od oblastí činnosti jednotlivců“²⁰. Dále upřesnil, že uvedené činnosti „mají vymezit dosah zde stanovené výjimky, takže tato výjimka se použije pouze na činnosti, které jsou v ní výslovně uvedené a které lze zařadit do stejné kategorie (*ejusdem generis*)“²¹.

31. Soudní dvůr zejména rozhodl v rámci věci, která se týkala činnosti katechetky v jedné z farností ve Švédsku spočívající ve vytvoření internetové stránky, na které byly poskytovány informace farníkům, kteří se připravovali na biřmování, že „dobrovolné nebo náboženské činnosti, jako jsou činnosti vykonávané [žalobkyní ve sporu v původním řízení], nelze postavit na roveň s činnostmi uvedenými v čl. 3 odst. 2 první odrážce směrnice 95/46 a tato výjimka se na ně nevztahuje“²². Když generální advokát A. Tizzano ve svém stanovisku v této věci tvrdil opak, nebylo to z důvodu náboženské povahy souvislostí, za kterých docházelo k činnosti žalobkyně v původním řízení, ale z důvodu nedostatku výdělečného cíle, přeshraničního prvku a jakéhokoliv pracovněprávního vztahu, jinak řečeno nedostatku jakéhokoliv souvislosti uvedené činnosti s výkonem základních svobod zaručených Smlouvou²³. V rozsudku Lindqvist²⁴ Soudní dvůr nejen rozhodl, že s ohledem na základní cíl sledovaný směrnicí 95/46 nebylo nutné přezkoumat před použitím uvedené směrnice, zda dotčená činnost bezprostředně ovlivňovala volný pohyb mezi členskými státy²⁵, ale rovněž přinejmenším implicitně připustil, že činnost žalobkyně v původním řízení, která byla součástí výkonu svobody náboženského vyznání, spadala spíše do „oblasti činnosti jednotlivců“ než do „vlastních činností států nebo státních orgánů“²⁶, na které jediné se vztahuje výjimka stanovená v čl. 3 odst. 2 první odrážce směrnice 95/46.

32. Představuje vložení článku 17 SFEU Lisabonskou smlouvou novou skutečnost, která může pozměnit výklad poskytnutý Soudním dvorem v rozsudku Lindqvist²⁷?

33. Nemyslím si, že tomu tak je.

34. V tomto ohledu je užitečné připomenout, že v okamžiku, kdy Soudní dvůr vydal tento rozsudek, věnoval již nutně pozornost skutečnosti, že ve sporu v původním řízení se jednalo o náboženskou činnost. Soudnímu dvoru bylo ostatně známo prohlášení č. 11 o postavení církví a nekonfesionálních organizací²⁸ připojené k Amsterodamské smlouvě, podle kterého se Unie již zavázala respektovat a neovlivňovat postavení církví a náboženských sdružení či společenství v členských státech podle

17 – Rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Satakunnan Markkinapörssi a Satamedia (C-73/07, EU:C:2008:727, bod 46).

18 – Viz rozsudky ze dne 13. května 2014, Google Spain a Google (C-131/12, EU:C:2014:317, bod 66 a citovaná judikatura); ze dne 11. prosince 2014, Ryneš (C-212/13, EU:C:2014:2428, bod 27), jakož i ze dne 9. března 2017, Manni (C-398/15, EU:C:2017:197, bod 37).

19 – Rozsudek ze dne 11. prosince 2014, Ryneš (C-212/13, EU:C:2014:2428, bod 28). Viz rovněž rozsudek ze dne 6. října 2015, Schrems (C-362/14, EU:C:2015:650, bod 92).

20 – Rozsudek ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596, bod 43).

21 – Rozsudek ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596, bod 44).

22 – Rozsudek ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596, bod 45).

23 – Viz stanovisko generálního advokáta A. Tizzana ve věci Lindqvist (C-101/01, EU:C:2002:513, body 36 a násl. a bod 44).

24 – Rozsudek ze dne 6. listopadu 2003 (C-101/01, EU:C:2003:596).

25 – Rozsudek ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596, bod 42).

26 – Podle výrazů použitých Soudním dvorem v bodě 43 rozsudku ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596).

27 – Rozsudek ze dne 6. listopadu 2003 (C-101/01, EU:C:2003:596).

28 – Úř. věst. 1997, C 340, s. 133.

vnitrostátního právního řádu. Zdá se obtížné tvrdit, že normotvůrce hodlal vyloučit z působnosti směrnice 95/46 na základě čl. 3 odst. 2 první odrážky činnosti jednotlivců rozvíjené v souvislosti se svobodou náboženského vyznání, zatímco zakotvil o několik ustanovení dále zvláštní režim pro zpracování údajů prováděné náboženskou organizací²⁹. Bylo by však možné namítat, že směrnice 95/46 je starší než prohlášení č. 11 připojené k Amsterodamské smlouvě. Nicméně i přes vložení článku 17 SFEU do Smlouvy, připomenuté v bodě 165 odůvodnění nařízení 2016/679, je třeba uznat, že unijní normotvůrce setrval na tomto přístupu a nespatořoval rozpor mezi jednak uznáním postavení náboženských společenství, tak jak je zakotveno členskými státy, a jednak potvrzením podřízení zpracování údajů těmito společenstvími zvláštnímu režimu³⁰. V každém případě neshledávám ve vyloučení náboženských činností, přinejmenším takových, o které jde v původním řízení, z působnosti čl. 3 odst. 2 první odrážky směrnice 95/46, jakékoliv ohrožení „postavení“ náboženských společenství, vymezeného členskými státy³¹.

35. Na činnost dotčenou v původním řízení se tudíž nevztahuje výjimka stanovená v čl. 3 odst. 2 první odrážce směrnice 95/46.

b) Evangelizační činnost není vyloučena z působnosti směrnice 95/46 na základě jejího čl. 3 odst. 2 druhé odrážky

36. Z hlediska doslovného znění čl. 3 odst. 2 druhá odrážka směrnice 95/46 stanoví, že se tato směrnice nevztahuje na zpracování osobních údajů „prováděné fyzickou osobou pro výkon výlučně osobních či domácích činností“³².

37. Bez dalšího je třeba odmítnout výklad navržený odpůrcem v původním řízení, podle kterého osobní nebo domácí povaha činnosti uvedené v tomto ustanovení musí být posuzována z hlediska osoby, jejíž údaje jsou shromažďovány. Jelikož zvěstovatelé, kteří jsou členy společenství, navštěvují „navštěvované“ osoby v místě jejich bydliště, je dotčená činnost nutně domácí. Takový přístup nebyl nikdy Soudním dvorem přijat, přezkoumával-li, zda činnost byla skutečně „osobní nebo domácí“ ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhé odrážky směrnice 95/46, přičemž *vždy* zaujatým stanoviskem bylo stanovisko osoby, která shromažďuje osobní údaje nebo která je v širším rozsahu zpracovává³³.

38. Dále je třeba připomenout, že zjištění stanovené výše o nutně restriktivním výkladu výjimky z působnosti směrnice 95/46 obsažené v čl. 3 odst. 2 první odrážce této směrnice³⁴ platí rovněž, pokud jde o výklad jeho druhé odrážky.

39. Z judikatury Soudního dvora kromě toho vyplývá, že dosah čl. 3 odst. 2 druhé odrážky směrnice 95/46 lze užitečně objasnit bodem 12 odůvodnění této směrnice, který uvádí jakožto příklad zpracování údajů prováděného fyzickou osobou pro výkon výlučně osobních či domácích činností, korespondenci nebo vedení adresáře³⁵. Tudíž „tato výjimka tedy musí být vykládána tak, že se vztahuje výhradně na činnosti spadající do rámce soukromého či rodinného života jednotlivců“³⁶, tedy je-li

29 – Viz čl. 8 odst. 2 písm. d) směrnice 95/46.

30 – Viz čl. 9 odst. 2 písm. d) nařízení 2016/679, jakož i článek 91 uvedeného nařízení, který stanoví výslovně podřízení náboženských sdružení nezávislému dozorovému orgánu, pokud jde o dodržování požadavků týkajících se ochrany údajů.

31 – Zde bych rád poznamenal, že náboženství principiálně a jako takové není vyloučeno z působnosti unijního práva, protože posledně uvedené právo, abych necitoval jen tyto příklady, působí ve smyslu ochrany svobody vyznání a náboženského projevu jednotlivců na pracovišti [viz naposledy rozsudky ze dne 14. března 2017, Bougnaoui a ADDH (C-188/15, EU:C:2017:204) a ze dne 14. března 2017, G4S Secure Solutions (C-157/15, EU:C:2017:203)] nebo ve smyslu podřízení činností církví pravidlům hospodářské soutěže, pokud tyto činnosti nesledují striktně náboženský účel [viz rozsudek ze dne 27. června 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania (C-74/16, EU:C:2017:496, bod 43)].

32 – Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

33 – Viz rozsudek ze dne 11. prosince 2014, Ryneš (C-212/13, EU:C:2014:2428, body 31 a 33).

34 – Viz bod 29 tohoto stanoviska.

35 – Viz rozsudky ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596, bod 46), jakož i ze dne 16. prosince 2008, Satakunnan Markkinapörssi a Satamedia (C-73/07, EU:C:2008:727, bod 43).

36 – Rozsudek ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596, bod 47).

zpracování „prováděno ve výlučně osobní či domácí sféře osoby, která toto zpracování provádí“³⁷. Soudní dvůr má za to, že tak tomu zjevně není v případě zpracování osobních údajů, „které spočívá v jejich zveřejnění na internetu, takže tyto údaje jsou zpřístupněny neurčitému počtu osob“³⁸ nebo „jehož předmětem je seznámit se shromážděnými údaji neurčitý počet osob“³⁹. Vše, „co je [...] zaměřen[o] mimo soukromou sféru osoby, která [...] zpracovává údaje“, tak nelze považovat za výlučně osobní či domácí činnost ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhé odrážky směrnice 95/46⁴⁰.

40. Ze skutečností, které Soudnímu dvoru předložil předkládající soud, vyplývá, že evangelizační činnost, při které se má za to, že jsou shromažďovány osobní údaje navštívených osob, překračuje přinejmenším soukromou sféru osoby, která údaje zpracovává, jelikož evangelizační činnosti je pojmově vymezena jako navázání vztahu s v zásadě neznámými osobami, které nesdílejí víru osoby vykonávající evangelizační činnost. Na rozdíl například od vedení adresáře evangelizační činnost nutně vyvolává „konfrontaci“ s okolím mimo svou domácnost a rodinu. Povaha shromažďovaných údajů – které zahrnují údaje, na které se vztahuje posílená ochrana podle směrnice 95/46⁴¹ – svědčí rovněž ve prospěch jasného odlišení od případu uvedeného v bodě 12 odůvodnění směrnice 95/46.

41. Ze stejných skutečností rovněž vyplývá, že úloha evangelizační činnosti přiznaná zněním první předběžné otázky náboženskému společenství a jeho farním organizacím nutně vede k závěru, že jsou překročeny nejen domácí sféra, ale rovněž soukromá sféra osob, které vykonávají evangelizační činnost.

42. S ohledem na společenský rozměr evangelizační činnosti⁴² a na skutečnost, že tato činnost nutně předpokládá, že osoba, která zpracovává údaje v této souvislosti, vystupuje ze své soukromé a rodinné sféry proto, aby se setkala v jejich bydlišti s osobami, které nejsou součástí jejího úzkého kruhu, nelze shromažďování a zpracování osobních údajů prováděné členy náboženského společenství v rámci podomní evangelizační činnosti vyloučit z působnosti směrnice 95/46 na základě jejího čl. 3 odst. 2 druhé odrážky.

43. Takový výklad zcela splňuje požadavky na restriktivní výklad výjimek z působnosti směrnice 95/46 a omezení těchto výjimek na nezbytné minimum a zcela odpovídá cíli sledovanému touto směrnicí zajistit vysokou úroveň ochrany základních práv a svobod fyzických osob, zejména jejich soukromí, v souvislosti se zpracováním osobních údajů⁴³.

37 – Rozsudek ze dne 11. prosince 2014, Ryneš (C-212/13, EU:C:2014:2428, bod 31).

38 – Rozsudek ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596, bod 47).

39 – Rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Satakunnan Markkinapörssi a Satamedia (C-73/07, EU:C:2008:727, bod 44).

40 – Rozsudek ze dne 11. prosince 2014, Ryneš (C-212/13, EU:C:2014:2428, bod 33). Rád bych zde uvedl, že považuji za obzvláště politováníhodnou zmatečnost vyvolanou bodem 18 odůvodnění nařízení 2016/679, podle kterého je činnost osobní povahy nebo činnost prováděná výhradně v domácnosti „bez jakékoliv souvislosti s profesní nebo obchodní činností“, ze kterého by mohlo vyplývat, že pokud není činnost profesní ani obchodní, je nutně osobní nebo domácí, a nevztahuje se tedy na ní působnost nařízení. Takový výklad by jasně ohrozil úroveň ochrany poskytnutou unijním právem, jelikož by například vyloučil z působnosti nařízení 2016/679 jakoukoliv dobrovolnou činnost.

41 – Viz čl. 8 odst. 1 směrnice 95/46.

42 – Upřesňuji, že plně souhlasím se stanoviskem odpůrce v původním řízení uvedeným při jednání před Soudním dvorem, podle kterého se členové náboženského společenství věnují evangelizaci dobrovolně, případně při plnění božího přikázání, za které nenesou společenství a farnosti jako takové odpovědnost, takže evangelizace může existovat, aniž by existovala struktura společenství. Nicméně o to v tomto případě nejde, neboť v současné době právě taková struktura existuje a hodlá podporovat, iniciovat a organizovat evangelizační činnost podle posouzení skutkového stavu provedeného překládajícím soudem.

Kromě toho pro účely kvalifikace činnosti dotčené v původním řízení se lze do určité míry inspirovat stanoviskem generálního advokáta A. Tizzana ve věci Lindqvist (C-101/01, EU:C:2002:513), který vyloučil, že by katechismus žalobkyně v původním řízení mohl spadat do působnosti čl. 3 odst. 2 druhé odrážky směrnice 95/46 zejména z toho důvodu, že tato činnost měla „značný sociální význam“ v rámci farního společenství (viz bod 34 uvedeného stanoviska). Souhlasím s ním, pokud jde o implicitní myšlenku, podle které náboženské společenství nepředstavuje prodloužení soukromé nebo domácí sféry jeho členů i přes hluboce intimní povahu jakéhokoliv náboženského vyznání.

43 – Viz rozsudky ze dne 13. května 2014, Google Spain a Google (C-131/12, EU:C:2014:317, bod 66 a citovaná judikatura) a ze dne 9. března 2017, Manni (C-398/15, EU:C:2017:197, bod 37).

44. Je však třeba ověřit, že takový výklad neporušuje jiná základní práva, se kterými musí být ochrana soukromí a osobních údajů uvedena do souladu⁴⁴ a že vede k vyváženému poměrnému vážení mezi jednak uvedenou ochranou a jednak svobodou náboženského vyznání, se kterou se nerozlučně pojí svoboda evangelizační činnosti. I když Soudní dvůr do současné doby rozhodl, že ustanovení směrnice 95/46 musí být nezbytně vykládána s přihlédnutím k základním právům, která jsou uvedena v Listině základních práv Evropské unie⁴⁵ (dále jen „Listina“), a uvedl výlučně články 7 a 8 Listiny⁴⁶, se nicméně dodržování ostatních ustanovení Listiny vyžaduje se stejnou samozřejmostí.

45. Článek 10 odst. 1 Listiny tak stanoví, že „[k]aždý má právo na svobodu [...] náboženského vyznání. Toto právo zahrnuje svobodu změnit své náboženské vyznání nebo přesvědčení, jakož i svobodu projevat své náboženské vyznání nebo přesvědčení sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, bohoslužbou, vyučováním, prováděním úkonů a zachováváním obřadů“. Vysvětlivky k článku 10 Listiny⁴⁷ uvádí, že toto právo odpovídá právu zaručenému v článku 9 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané dne 4. listopadu 1950 v Římě (dále jen „EÚLP“), a že v souladu s čl. 52 odst. 3 Listiny má stejný smysl a rozsah jako tento článek. Svobodu náboženského vyznání tedy lze omezit pouze za podmínek stanovených v čl. 9 odst. 2 EÚLP, a sice že jakékoliv omezení musí být stanoveno zákony a musí být nezbytné v demokratické společnosti v zájmu veřejné bezpečnosti, ochrany veřejného pořádku, zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

46. Prvním vodítkem, které lze vyvodit z čl. 9 odst. 2 EÚLP, je, že na rozdíl od výsledku, ke kterému dospívá odpůrce v původním řízení na závěr své argumentace, nepředstavují svoboda náboženského vyznání a svoboda evangelizační činnosti, která se k ní nerozlučně pojí, byť jsou základní, určitý druh „základního metapráva“, které by zaujímalo hierarchicky vyšší postavení vůči všem ostatním právům a nebylo by jej možné nijak omezit. Uvedení evangelizační svobody do souladu s ochranou soukromí je tedy nejen možné, ale rovněž nutné proto, aby byla zachována „ochrana práv a svobod jiných“, jak ukládá toto ustanovení.

47. Ohledně svobody náboženského vyznání Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) rozhodl, že i když tato svoboda „je primárně věcí vlastního svědomí, předpokládá rovněž svobodu projevat své náboženství osobně a v soukromí nebo hromadně veřejně a v okruhu těch, kteří sdílejí víru. Kromě toho [ESLP] již měl příležitost zakotvit negativní práva na základě článku 9 [EÚLP], zejména svobodu nepřistoupit k náboženskému vyznání a svobodu jej nepraktikovat“⁴⁸.

48. Nezdá se mi přitom, že by podomní evangelizační činnost ve vlastním slova smyslu ohrožovala negativní aspekt svobody náboženského vyznání, vymezený ESLP. Dodávám, že podle mě nemůže existovat negativní aspekt evangelizační svobody, jelikož tato svoboda nutně předpokládá snahu přesvědčit osobu, která nesdílí danou víru nebo vůbec žádnou víru. Pokud to lze takto říci, evangelizační svoboda nutně předpokládá existenci „cílové“ veřejnosti, které nelze přiznat negativní právo nebýt přesvědčován o víře, nebýt předmětem snahy o proselytismus, protože jinak by byla zbavena své podstaty dotčená svoboda a její potenciální důsledky, rovněž chráněná článkem 9 EÚLP a čl. 10 odst. 1 Listiny, kterou je svoboda změnit náboženské vyznání⁴⁹.

44 – Obdobně viz rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Satakunnan Markkinapörssi a Satamedia (C-73/07, EU:C:2008:727, bod 53).

45 – Úř. věst. 2007, C 303, s. 1.

46 – Viz rozsudky ze dne 11. prosince 2014, Ryneš (C-212/13, EU:C:2014:2428, bod 29) a ze dne 9. března 2017, Manni (C-398/15, EU:C:2017:197, bod 39). Co se týče období před Listinou, viz rozsudek ze dne 20. května 2003, Österreichischer Rundfunk a další (C-465/00, C-138/01 a C-139/01, EU:C:2003:294, bod 68).

47 – Úř. věst. 2007, C 303, s. 17.

48 – ESLP, 21. února 2008, Alexandridis v. Řecko (CE:ECHR:2008:0221JUD001951606, § 32 a citovaná judikatura).

49 – Viz ESLP, 25. května 1993, Kokkinakis v. Řecko (CE:ECHR:1993:0525JUD001430788, § 31).

49. Nezdá se mi ani, že by podomní evangelizační činnost popsaná předkládajícím soudem dosahovala mezi stanovených ESLP, který zakazuje pouze nepřístojný⁵⁰ nebo nekalý proselytismus⁵¹.

50. K tomu, aby bylo možno výklad čl. 3 odst. 2 druhé odrážky směrnice 95/46 navržený v bodě 42 tohoto stanoviska, změnit s přihlédnutím k článku 9 EÚLP, a tedy čl. 10 odst. 1 Listiny, by bylo třeba konstatovat, že podřízení činnosti dotčené v původním řízení dodržování pravidel uvedené směrnice představuje nepřijatelný nebo nepřiměřený zásah do evangelizační svobody. V projednávaném případě přitom neshledávám takový zásah, jelikož vyhotovování poznámek a jejich předávání v rámci náboženského společenství není v ničem vlastní podstatě evangelizační činnosti. Nicméně i kdyby byl takový zásah zjištěn, bylo by nutné přezkoumat, zda je stanoven zákonem a zda je nezbytný v demokratické společnosti k dosažení legitimního cíle ochrany práv a svobod jiných. Údajný zásah, který by byl způsoben nutností dodržovat požadavky směrnice 95/46, je přitom skutečně stanoven zákonem, jelikož je právě stanoven směrnicí 95/46 a z výše uvedených důvodů je nezbytný v demokratické společnosti v zájmu ochrany práv jiných, zejména práva na soukromí a práva na ochranu osobních údajů navštěvovaných osob, což jsou práva, kterým musí být věnována rovnocenná pozornost.

51. Ochrana vyvozená z čl. 10 odst. 1 Listiny tedy nemůže zpochybnit zjištění, podle kterého nemá podomní evangelizační činnost členů společenství výlučně osobní nebo domácí povahu ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhé odrážky směrnice 95/46.

52. S ohledem na tyto úvahy je třeba na první předběžnou otázku položenou předkládajícím soudem odpovědět tak, že taková podomní evangelizační činnost, jako je činnost dotčená v původním řízení, nepředstavuje výlučně osobní nebo domácí činnost ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhé odrážky směrnice 95/46.

2. Ke druhé otázce

53. Druhá předběžná otázka položená předkládajícím soudem znovu vyzývá Soudní dvůr k tomu, aby se zabýval působností směrnice 95/46, zvažované tentokrát z hlediska jejího čl. 3 odst. 1, který stanoví, že se tato směrnice „vztahuje na [...] zpracování osobních údajů, [...], které jsou obsaženy v rejstříku nebo do něj mají být zařazeny“. Vzhledem k tomu, že se zdá nesporné, že zpracování údajů shromažďovaných členy náboženského společenství není přinejmenším částečně automatizované, směrnice 95/46 se použije pouze v případě rejstříku vymezeného čl. 2 písm. c) směrnice 95/46 jako „jakýkoli uspořádaný soubor osobních údajů přístupných podle určených kritérií, ať již je tento soubor centralizován, decentralizován nebo rozdělen podle funkčního či zeměpisného hlediska“. Předkládající soud uvádí, že ve smyslu zákona o osobních údajích brání neexistence specifických kartoték nebo seznamů nebo jiného podobného systému sloužícího k vyhledávání kvalifikaci údajů zpracovávaných členy společenství jako „rejstříku“. Tentýž soud si nicméně klade otázku ohledně dopadu skutečnosti, že údaje mohou být snadno vyhledány pro účely pozdějšího použití a bez nepřiměřených nákladů – což jsou dvě kritéria stanovená v zákoně o osobních údajích – na takovou kvalifikaci.

50 – ESLP, 25. května 1993, Kokkinakis v. Řecko (CE:ECHR:1993:0525JUD001430788, § 48): „Nejprve je třeba rozlišit mezi křesťanským svědectvím a nepřístojným proselytismem. Prvně zmíněná činnost odpovídá pravé evangelizaci, kterou zpráva vypracovaná v roce 1956 pod patronací Světové rady církví kvalifikuje jako ‚základní poslání‘ a ‚odpovědnost každého křesťana a každé církve‘. Na druhém místě zmíněná činnost představuje její rozklad a deformaci. Podle stejné zprávy může mít formu ‚činnosti [nabízejících] materiální nebo sociální výhody se záměrem získat pro církev nové členy nebo [vykonávat] nadměrný nátlak na lidi v neštěstí nebo nouzi, případně znamenat použití násilí nebo ‚vymývání mozku‘; obecněji je neslučitelná s respektováním svobody myšlení, přesvědčení a náboženského vyznání ostatních [...]“.

51 – ESLP, 24. února 1998, Larissis a další v. Řecko (CE:ECHR:1998:0224JUD002337294, § 45): „[ESLP] na úvod zdůrazňuje, že ačkoli náboženská svoboda je především věcí vlastního svědomí, implikuje navíc i svobodu ‚projevovat náboženské vyznání, včetně práva pokusit se přesvědčit svého bližního, například ‚vyučováním‘ [...]“. Článek 9 však nechrání jakýkoli čin motivovaný nebo inspirovaný náboženstvím či vírou. Nechrání tak nekalý proselytismus, jakým je například nabízení materiálních nebo společenských výhod nebo nadměrný nátlak vykonávaný s cílem získat členy pro určitou církev.“

54. Odpůrce v původním řízení znovu zdůrazňuje značně teoretickou povahu této druhé otázky s ohledem na skutečnost, že není prokázáno, že jsou poznámky skutečně vyhotovovány jeho členy při jejich podomní evangelizační činnosti, což vyplývá z odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Pokud jde o tuto opakovanou výtku, odkazují na body 25 a násl. tohoto stanoviska. V souladu s analýzou překládajícího soudu vycházejí následující úvahy z předpokladu, že členové společenství si mohou vyhotovovat poznámky během uvedené činnosti.

55. Diskusi je třeba zaměřit na směrnici 95/46 a definici pojmu „rejstřík“, kterou stanoví. Článek 2 písm. c) směrnice 95/46, jehož znění je spíše tajemné⁵², je třeba vykládat s přihlédnutím k bodu 27 odůvodnění této směrnice, který uvádí jednak, že rozsah ochrany údajů nesmí být závislý na použitých technikách, jinak by se vytvořilo vážné riziko jejího obcházení, a jednak, že pokud jde o manuální zpracování, týká se tato směrnice pouze rejstříků uspořádaných podle stanovených hledisek týkajících se osob, která umožňují snadný přístup k osobním údajům. Kromě toho každý členský stát může vymezit různá hlediska umožňující určit prvky uspořádaného souboru osobních údajů a jednotlivá hlediska upravující přístup k tomuto souboru údajů.

56. Podle judikatury Soudního dvora čl. 3 odst. 1 směrnice 95/46 vymezuje působnost této směrnice velmi široce⁵³. Nejedná se tedy o výklad tohoto ustanovení způsobem, který by ohrožoval vysokou úroveň ochrany přiznanou směrnicí 95/46.

57. Zdá se mi, že i přes zjevnou decentralizaci⁵⁴ mohou poznámky případně vyhotovované členy společenství představovat „rejstřík“ ve smyslu směrnice 95/46. Jedním z úplně prvních kritérií, která strukturují tento soubor, je zeměpisné hledisko. V určitém rozsahu se samotný člen stává kritériem, které strukturuje soubor údajů, jelikož společenství rozděluje území zeměpisně. Společenství je tedy známo, že údaje o určité osobě, která bydlí v dané čtvrti, mohly být shromážděny takovým členem. I kdyby společenství neuvádělo svým členům povahu shromažďovaných údajů, tato povaha *de facto* vyplývá ze sledovaného cíle, tedy přípravy dalších návštěv. Překládající soud uvedl Soudnímu dvoru, že se jedná o jméno, adresu a shrnutí obsahu rozhovoru, které se týká zejména náboženského přesvědčení a rodinných poměrů. I když taková struktura není nijak zvláště sofistikovaná, umožňuje snadný přístup ke shromážděným údajům. Uchovává rovněž informaci o evangelizační činnosti společenství a lze si snadno představit, že v případě přestěhování člena je tento člen schopen předat shromážděné informace novému členovi, který začne pracovat v daném zeměpisném území. Kritérium přístupnosti údajů se tedy zdá být splněné⁵⁵.

58. Za těchto podmínek se zdá, že finské právo vyžaduje vyšší stupeň sofistikovanosti, než je ten, který vyžaduje směrnice 95/46 tím, že omezuje kvalifikaci jako „rejstříky“ na kartotéky, seznamy a jakýkoliv jiný podobný systém sloužící k vyhledávání. Nelze tedy vyloučit, že zákon o osobních údajích obsahuje dodatečné omezení ve srovnání s tím, co stanoví směrnice 95/46. Předkládající soud však takovou otázku Soudnímu dvoru nepoložil a bude mu příslušet, aby vyvodil veškeré důsledky, včetně důsledků ve vztahu k jeho vnitrostátnímu právu, z odpovědi, kterou Soudní dvůr poskytne na tuto druhou otázku.

59. Je tudíž třeba konstatovat, že čl. 3 odst. 1 směrnice 95/46, vykládaný ve spojení s čl. 2 písm. c) uvedené směrnice, musí být vykládán v tom smyslu, že soubor osobních údajů shromážděných neautomatizovaným způsobem členy náboženského společenství v rámci takové činnosti, jako je činnost dotčená v původním řízení, podle určeného zeměpisného rozdělení a jejímž účelem je příprava dalších návštěv u osob, se kterými byl veden duchovní rozhovor, může představovat rejstřík.

52 – Nařízení 2016/679 nepřináší žádné objasnění, jelikož přebírá čl. 2 písm. c) a čl. 3 odst. 1 směrnice 95/46 (viz čl. 2 odst. 1 a čl. 4 odst. 6 nařízení 2016/679).

53 – Rozsudek ze dne 20. května 2003, Österreichischer Rundfunk a další (C-465/00, C-138/01 a C-139/01, EU:C:2003:294, bod 43).

54 – Která v každém případě nevylučuje existenci rejstříku ve smyslu směrnice 95/46.

55 – Viz rovněž bod 6 žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

3. Ke třetí a čtvrté otázce posuzovaným společně

60. Podstatou třetí a čtvrté otázky předkládajícího soudu položené Soudnímu dvoru, které je třeba přezkoumat společně, je určení, zda musí být čl. 2 písm. d) směrnice 95/46 vykládán v tom smyslu, že náboženské společenství, které organizuje evangelizační činnost, při které jsou shromažďovány osobní údaje, které jsou přístupné pouze osobám vykonávajícím evangelizační činnost, lze považovat za „správce“ ve smyslu uvedené směrnice. Pro účely téže kvalifikace si předkládající soud klade další otázku, zda musí existovat zvláštní opatření přijatá společenstvím, jako jsou písemné pokyny určené jeho členům, nebo zda může stačit to, že uvedené společenství může účinně řídit činnost svých členů.

61. Před zahájením analýzy bych rád uvedl úvodní poznámku. Odpůrce v původním řízení popíral jak v písemném vyjádření, tak i ve své řeči před Soudním dvorem, že je „správcem“ údajů shromážděných jeho členy ve smyslu směrnice 95/46 a projevil určitou podrážděnost ve vztahu ke zmínění skutečnosti, že jeho členové jednají na základě jeho pokynů, a nikoli v reakci na boží přikázání. Opakuji nicméně, že určení použitelnosti směrnice 95/46 na projednávaný případ, ani případné kvalifikaci společenství jako „správce“ ve smyslu této směrnice nelze přiznat dosah, který by překračoval meze toho, co jsou, a sice úkony právní kvalifikace. Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že správce ve smyslu směrnice 95/46 musí „v rámci své odpovědnosti, pravomoci a možností zajistit, že [činnost zpracování údajů] splňuje požadavky směrnice 95/46, aby touto směrnicí stanovené záruky mohly nabýt plného účinku a aby mohlo být skutečně dosaženo účinné a úplné ochrany dotčených osob, zejména jejich práva na soukromí“⁵⁶. Jedná se tedy o právní kvalifikaci, a nikoliv o jakémkoliv zpochybnění úlohy společenství nebo původního základu evangelizační činnosti.

62. Po tomto upřesnění provedu analýzu.

63. Ve smyslu čl. 2 písm. d) směrnice 95/46 je správcem „fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jakýkoli jiný subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů [...]“. Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že tento pojem musí být definován široce proto, aby byl splněn cíl účinné a úplné ochrany sledovaný směrnicí 95/46⁵⁷, a s ohledem na určující úlohu správce v systému zavedeném směrnicí 95/46⁵⁸.

64. Pracovní skupina pro ochranu údajů podle článku 29 (dále jen „pracovní skupina podle článku 29“)⁵⁹ se domnívá, že určení správce ve smyslu čl. 2 písm. d) směrnice 95/46 „se zakládá [...] na faktické spíše než formální analýze“⁶⁰ a „znamená prokázat ‚proč‘ a ‚jak‘ u určitých činnostech zpracování“⁶¹.

65. Jedná se tedy o zjištění, zda společenství určuje účel a prostředky zpracování údajů shromažďovaných jeho členy. Za tímto účelem je třeba připomenout, že ze znění třetí předběžné otázky vyplývá, že společenství „organizuje“ činnost, při které jsou osobní údaje shromažďovány jeho členy v tom smyslu, že rozděluje hranice působení mezi jednotlivé členy vykonávající evangelizační činnosti, sleduje činnost uvedených členů vykonávajících evangelizační činnost⁶² a vede rejstřík osob,

56 – Rozsudek ze dne 13. května 2014, Google Spain a Google (C-131/12, EU:C:2014:317, bod 38).

57 – Viz rozsudek ze dne 13. května 2014, Google Spain a Google (C-131/12, EU:C:2014:317, bod 34).

58 – Viz stanovisko generálního advokáta Y. Bota ve věci Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16, EU:C:2017:796, bod 44).

59 – Jak značí její název, jedná se o skupinu pro ochranu osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů zřízenou na základě článku 29 směrnice 95/46, jejíž stanoviska mají pouze poradní povahu (viz čl. 29 odst. 1 druhý pododstavec uvedené směrnice).

60 – Stanovisko 1/2010 k pojmu „správce“ a „zpracovatel“ přijaté pracovní skupinou podle článku 29 dne 16. února 2010 (00264/10/FR, WP 169, s. 1).

61 – Stanovisko 1/2010 k pojmu „správce“ a „zpracovatel“ přijaté pracovní skupinou podle článku 29 dne 16. února 2010 (00264/10/FR, WP 169, s. 14).

62 – Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že společenství vede rejstříky, ve kterých se uvádí, kolik publikací společenství člen rozdál a kolik času věnoval evangelizační činnosti.

kteřé nechtějí být navštěvovány. Tyto skutečnosti jsou znaky centralizace evangelizační činnosti společenstvím. Za těchto podmínek je obtížné nadále tvrdit, že tato činnost a shromažďování osobních údajů, ke kterému při ní případně dochází, zůstávají výlučně osobní a vůbec nesouvisí se společenstvím⁶³.

66. Podle mě existuje dostatečný soubor nepřímých důkazů – s ohledem na nutnost vykládat široce pojem „správce“ ve smyslu směrnice 95/46 a na zachování vysoké úrovně ochrany – k tomu, aby se mělo za to, že společenství určuje účel zpracování osobních údajů shromažďovaných členy, který spočívá v neustálé snaze o zvýšení počtu věrných prostřednictvím větší účinnosti evangelizační činnosti, ke které dochází pomocí optimální přípravy návštěv.

67. Pokud jde o určení prostředků společenstvím, zdá se mi obtížně zpochybnitelné pro období, během kterého uvedené společenství poskytovalo svým členům formuláře a udělovalo velmi konkrétní pokyny týkající se vyhotovování poznámek prostřednictvím článků publikovaných ve svém časopise. I když se zdá, že používání formulářů bylo ukončeno, podotýkám, že publikace jsou stále dostupné on-line a že byly stále ještě udělovány pokyny pro vyhotovování poznámek po datu rozhodnutí napadeného v rámci sporu v původním řízení⁶⁴.

68. V každém případě předběžná otázka vychází z předpokladu neexistence písemných pokynů. Za účelem určení „správce“ ve smyslu směrnice 95/46 se přikláním k názoru, ve shodě s finskou, českou a italskou vládou, že nadměrný formalismus by umožnil snadno obejít ustanovení směrnice 95/46, a proto je třeba vycházet spíše z faktické než formální analýzy za účelem posouzení, zda společenství hraje účinnou úlohu při určení cílů a způsobů zpracování.

69. Takový výklad je dále potvrzen zněním čl. 2 písm. d) směrnice 95/46, který neobsahuje žádný výslovný odkaz na požadavek písemných pokynů. Zdá se, že to je rovněž smysl, který tomuto ustanovení dala pracovní skupina podle článku 29, podle které faktický vliv může stačit pro určení správce údajů⁶⁵.

70. Je zřejmé, že zjištění existence faktického vlivu nepřísluší Soudnímu dvoru a je věcí předkládajícího soudu. Je nicméně třeba, aby předkládající soud měl na paměti, že pojem „správce“ ve smyslu směrnice 95/46 musí být vymezen široce. I když jsem dospěl k závěru, že nelze vyžadovat existenci písemných pokynů proto, aby nebyl uvedený pojem omezen příliš striktním formalismem, posouzení existence faktického vlivu musí být prováděno podle přiměřeně přezkoumatelných standardů. V tomto ohledu přiznávám, že nejsem přesvědčen stanoviskem zastávaným Komisí, podle kterého je věcí překládajícího soudu, aby ověřil, že příkaz společenství je vnímán jeho členy jako „dostatečně morálně závazný“.

71. Pokud jde o to, zda musí mít správce údajů nutně přístup k uvedeným údajům, znovu uvádím, že takový požadavek není součástí definice uvedené ve směrnici 95/46. Takový je rovněž názor pracovní skupiny podle článku 29, podle které neschopnost splnit přímo veškeré povinnosti, které jsou uloženy správci, jako je právo na přístup, nevylučuje možnost být správcem⁶⁶. Právě pro tento druh

63 – Komise na jednání před Soudním dvorem tvrdila, aniž jí odpůrce v původním řízení odporoval, že zapojení se do evangelizační činnosti je podmínkou pro pokřtění.

64 – I když je věcí předkládajícího soudu rozhodnout o relevantních skutečnostech věci, rychlé vyhledávání na internetové stránce společenství, dostupné v několika jazycích, včetně finštiny, a zejména v archívech jeho časopisu, svědčí o skutečnosti, že společenství nejen organizuje evangelizační činnost tím, že poskytuje poradenství za tímto účelem, ale rovněž vybízí k vyhotovování poznámek při uvedené činnosti: viz například na straně 3 čísla z měsíce ledna 2014 časopisu Služba Království, odstavec nadepsaný „Zalévej zrnka pravdy“ („Uvedení data každé návštěvy, zanechané publikace, diskutované otázky a zkoumané verše“) (dostupné ve francouzštině na stránce <https://www.jw.org/fr/publications/le-ministere-du-royaume/a> ve finštině na <https://www.jw.org/fi/julkaisut/valtakunnan-palveluksemme/>).

65 – Stanovisko 1/2010 k pojmu „správce“ a „zpracovatel“ přijaté pracovní skupinou podle článku 29 dne 16. února 2010 (00264/10/FR, WP 169, s. 9). Viz v tomtéž smyslu stanovisko generálního advokáta Y. Bota ve věci Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16, EU:C:2017:796, bod 46).

66 – Stanovisko 1/2010 k pojmu „správce“ a „zpracovatel“ přijaté pracovní skupinou podle článku 29 dne 16. února 2010 (00264/10/FR, WP 169, s. 23).

konfigurace směrnice 95/46 výslovně stanoví, že odpovědnost může být společná⁶⁷. Souhlasím zde tedy plně se stanoviskem vyjádřeným generálním advokátem Y. Botem, podle kterého „může výklad, který upřednostňuje existenci práva úplné kontroly nad všemi aspekty zpracování, vést k závažným mezerám v oblasti ochrany osobních údajů“⁶⁸.

72. Analýzu tedy uzavírám upřesněním, že v rámci sporu v původním řízení případné konstatování odpovědnosti společenství nijak nevylučuje souběžné zjištění společné odpovědnosti členů tohoto společenství, přičemž „posouzení této společné odpovědnosti musí vycházet z posouzení ‚individuální‘ odpovědnosti na základě konkrétního a praktického přístupu za účelem stanovení, zda je účel a základní prvky prostředků určeny více než jedním účastníkem. Zapojení účastníků při určení účelu a prostředků zpracování v rámci společné odpovědnosti může mít různé formy a není nutné rozděleno rovnocenným způsobem“⁶⁹. Přitom se zdá, že ze skutečností předložených Soudnímu dvoru předkládajícím soudem vyplývá, že členové společenství mají možnost ovlivnit konkrétním způsobem prostředky zpracování (se zacílením na osoby, které budou navštíveny, tím, že rozhodnou o vhodnosti vyhotovování poznámek výběrem podkladu pro tyto poznámky, určením rozsahu shromažďovaných údajů, atd.).

73. S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl tak, že čl. 2 písm. d) směrnice 95/46 musí být vykládán v tom smyslu, že náboženské společenství, které organizuje evangelizační činnost, při které jsou shromažďovány osobní údaje, lze považovat za správce i přes to, že samo nemá přístup k osobním údajům shromážděným jeho členy. Pro účely určení ‚správce‘ ve smyslu směrnice 95/46 není vyžadováno, aby existovaly písemné pokyny, ale musí být zjištěno případně pomocí souboru nepřímých důkazů, že je správce schopen vykonávat faktický vliv na shromažďování a zpracování osobních údajů, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

IV. Závěry

74. S ohledem na veškeré výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na předběžné otázky položené Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud, Finsko) následovně:

- „1) Na takovou podomní evangelizační činnost, jako je činnost dotčená v původním řízení, se nevztahuje výjimka stanovená v čl. 3 odst. 2 první a druhé odrážce směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.
- 2) Článek 3 odst. 1 směrnice 95/46, vykládáný ve spojení s čl. 2 písm. c) uvedené směrnice, musí být vykládán v tom smyslu, že soubor osobních údajů shromážděných neautomatizovaným způsobem členy náboženského společenství v rámci takové činnosti, jako je činnost dotčená v původním řízení, podle určeného zeměpisného rozdělení a jejímž účelem je příprava dalších návštěv u osob, se kterými byl duchovní rozhovor veden, může představovat rejstřík.
- 3) Článek 2 písm. d) směrnice 95/46 musí být vykládán v tom smyslu, že náboženské společenství, které organizuje evangelizační činnost, při které jsou shromažďovány osobní údaje, lze považovat za správce i přes to, že samo nemá přístup k osobním údajům shromážděným jeho členy. Pro účely určení ‚správce‘ ve smyslu směrnice 95/46 není vyžadováno, aby existovaly písemné pokyny,

67 – Viz stanovisko 1/2010 k pojmu „správce“ a „zpracovatel“ přijaté pracovní skupinou podle článku 29 dne 16. února 2010 (00264/10/FR, WP 169, s. 23).

68 – Stanovisko generálního advokáta Y. Bota ve věci Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16, EU:C:2017:796, bod 62).

69 – Stanovisko 1/2010 k pojmu „správce“ a „zpracovatel“ přijaté pracovní skupinou podle článku 29 dne 16. února 2010 (00264/10/FR, WP 169, s. 35).

ale musí být zjištěno případně pomocí souboru nepřímých důkazů, že je správce schopen vykonávat faktický vliv na shromažďování a zpracování osobních údajů, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.“